

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 74 din 14.02.2024

Dosarul nr. 209/2022

Petiție nr. 2153/24.03.2022

Petent:

Reclamat: Guvernul României

Obiect: petenta reclamă prevederile OUG 27/2022 întrucât determină o situație discriminatorie între consumatorii de energie electrică și cei de gaze naturale prin plafonarea prețurilor la energia electrică pentru un consum de sub 300 KW/lună, în vreme ce plafonarea pentru consumul lunar de gaze natural, nu este condiționată de consum.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele și domiciliul reclamatului

2. Guvernul României cu sediul în București, Piața Victoriei, nr.1, sector 1.

II. Citarea părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din *O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare*, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

4. În sensul celor mai sus arătate, a fost emise adresele cu nr. 2153/04.05.2022 prin care a fost citată petenta, și nr. 3139/04.05.2022 prin care a fost citată partea reclamată.

5. Părțile au fost citate pentru data de 24.05.2022 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

6. Partea reclamată a formulat un punct de vedere înregistrat sub nr. 3626/23.05.2022, iar petenta a depus concluzii scrise, document înregistrat sub nr. 4152/14.06.2022 .

7. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

8. Prin petiția înregistrată pe rolul CNCD sub nr. 2153/24.03.2022, petenta arată faptul că față de proiectul inițiat de partea reclamată ce viza plafonarea prețurilor la energia electrică și gazele naturale în perioada aprilie 2022- martie 2023, a formulat la data de 18.03.2022 observații privind proiectul de OUG pe care le-a înaintat Ministerului Energiei și S.G.G.

9. Petenta arată că la data de 22.03.2022, OUG.27/2022 - privind măsurile aplicabile consumatorilor finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei, a fost publicată în M.O.

10. Se arată faptul că, în raport de prevederile actului normativ antamat, o categorie de consumatori sunt discriminați întrucât pentru energia electrică se plafonează prețul doar

pentru un consum lunar de sub 300KW/lună, în vreme ce prețul pentru consumul de gaze naturale se plafonează indiferent de consumul înregistrat lunar.

11. Petenta apreciază că executivul a omis de la plafonare o categorie mare de consumatori casnici, respectiv cei care nu au posibilitatea utilizării gazelor naturale pentru încălzire ci folosesc exclusiv curentul electric pentru asta, arătând în acest sens că la nivel național sunt situații în care distribuția gazelor naturale nu există, iar conform directivelor UE, s-a renunțat la posibilitatea încălzirii cu lemne (aspect prevăzut și în PNRR), prin urmare cei care nu pot beneficia de gaze naturale, sunt obligați să utilizeze exclusiv energie electrică pentru a asigura încălzirea locuinței, iar acești consumatori nu beneficiază de o plafonare egală cu cei care folosesc gaze naturale.

12. În raport de memoriul formulat, petenta apreciază că executivul trebuia să adopte măsuri egale pentru toți consumatorii finali, respectiv trebuia să prevadă plafoane mai mari pentru cei cărora nu le este accesibil consumul de gaze naturale, ci doar cel de energie electrică.

13. Prin concluziile scrise, petenta solicită admiterea petiției astfel cum a fost formulată, apreciind nefondate apărările părții reclamate. Referitor la excepția necompetenței invocată de partea reclamată, petenta solicită respingerea acesteia apreciind că petiția formulată impune analizarea consecințelor discriminatorilor generate de actul normativ în discuție.

14. În susținerea petiției, au fost depuse înscrisuri constând în dovada trimiterii către Ministerul Energiei și S.G.G. a observațiilor ce vizau actul normativ criticat, precum și o serie de comentarii privind prevederile discriminatorii.

Susținerile părții reclamate

15. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 3626/23.05.2022, partea reclamată invocă excepția necompetenței materiale a CNCD având în vedere obiectul petiției, apreciind că dispozițiile OUG.27/2022, reclamate ca având efect discriminatoriu, nu pot face, prin ele însele, obiectul unei sesizări întemeiate pe OG 137/2000 republicată, ci doar al unei excepții de neconstituționalitate în a cărei soluționare Curtea Constituțională are atribuții exclusive conform art.146 lit. d din Constituția României.

16. Pe fond, partea reclamată solicită respingerea petiției, solicitând a se constata că aspectele sesizate nu întrunesc elementele de comparabilitate, nefiind susținută și demonstrată existența tratamentului diferit aplicat petentei față de alte persoane aflate în situații similare conform art.2 alin 1 din OG 137/2000 republicată.

17. Se arată că prin însăși Nota de fundamentare a actului normativ, care a însoțit proiectul ordonanței de urgență, rațiunile adoptării acesteia a fost acela de a crea o pârgă legală de protecție socială utilizatorilor casnici, iar nu discriminarea acestora.

IV. Cadrul legal aplicabil

Motivele de fapt și de drept

18. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 16 - Egalitatea în drepturi

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare.

Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor din Ordinul 144/11.04.2008 modificat prin Ordinul 27/7.02.2024.

O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare
Art. 2 (1) „În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Convenția Europeană a Drepturilor Omului
Articolul 14- Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasa, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Aplicarea principiilor de mai sus în prezenta cauză

19. Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) a fost sesizat de către petentă referitor la posibile fapte de discriminare generate de prevederile OUG.27/2022 - privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei.

20. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

21. Astfel, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr. 137/2000 republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

22. Colegiul director urmează a se pronunța cu precădere asupra excepției invocată de partea reclamată prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 3626/23.05.2022.

23. Potrivit art. 63 alin. 1 din Ordinul nr.144/2008 modificat prin Ordinul 27/07.02.2024 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor „*Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.*”

24. Analizând petiția astfel cum a fost formulată, se constată faptul că petenta urmărește înlăturarea consecințelor și faptelor discriminatorii determinate de interpretarea prevederilor OUG 27/2022 - privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1.04.2022-31.03.2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei.

25. În considerarea incidenței obiectului petiției în câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000

republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este o jurisdicție administrativ–jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

26. Actul de soluționare al unui conflict corelativ dispozițiilor OG nr. 137/2000 republicată, este emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială (CNCD), iar actul *per se* este susceptibil de a fi atacat în contenciosul administrativ general, sub cenzura instanțelor judecătorești.

27. Caracterul administrativ jurisdicțional al actelor adoptate de Colegiul director al CNCD a fost statuat în nenumărate rânduri de instanțele de contencios administrativ (ex: decizia civilă nr. 1960/15.05.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție).

28. Prin Decizia nr. 1096 din 15 octombrie 2008 și ulterior Decizia nr. 444 din 31.03. 2009 cât și Decizia nr. 1470 din 10.11.2009, Curtea Constituțională a statuat că „*C.N.C.D. este un organ administrativ cu atribuții jurisdicționale, care se bucură de independența necesară îndeplinirii actului administrativ – jurisdicțional și respectă prevederile constituționale cuprinse în art. 124 privind îndeplinirea justiției și art. 126 alin. (5), care interzice înființarea de instanțe extraordinare*”.

29. Ca atare, se naște întrebarea legitimă, în ce măsură pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de OG nr. 137/2000 republicată, CNCD poate să constate existența unor situații discriminatorii ce sunt în legătură indisolubilă cu aspecte de interpretare și aplicare a legii și cu activitatea de îndeplinire a justiției de către instanțele judecătorești, care intră în mod cert în sfera de competență a acestora ori în soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești.

30. În raport de argumentele mai sus expuse, se conturează opinia conform căreia, Consiliul nu poate analiza condițiile de formă cu privire la aplicarea unui act normativ, ci doar prin promovarea unei excepții de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului, ori invocată în fața instanței de judecată.

31. Soluționarea excepției de neconstituționalitate sau controlul de constituționalitate a *posterioari*, este reglementat de art.146 lit.(d) din Constituție și de art.29-33 din Legea nr. 47/1992, în raport de care Curtea hotărăște atât asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele cât și asupra unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță, în vigoare.

32. Astfel, rolul CNCD a fost rezumat printr-o hotărâre a Curții Constituționale, în privința constatării existenței unor discriminări în privința unor acte normative și de formulare de recomandări sau sesizări către autoritățile competente pentru a modifica respectivele texte de lege.

33. În practica anterioară, art.20 alin.(3) din OG nr.137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care a fost încălcat principiul separației puterilor în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000.

34. În raport de aceste motive, Curtea Constituțională a constatat că prevederile art. 20 alin.(3) din OG nr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării ar avea competențe să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative. Ca atare, CNCD nu se poate pronunța pe texte de lege și în consecință, nici nu mai poate oferi recomandări în acest sens.

35. În ceea ce privește excepția necompetenței materiale a CNCD, astfel cum a statuat și Curtea Constituțională, interpretarea legii este atributul suveran al instanțelor judecătorești în opera de îndeplinire a justiției, iar controlul acestei interpretări se realizează prin exercitarea căilor de atac. În acest sens sunt, de exemplu, Decizia Curții

Constituționale nr. 14/9.02.1999, Decizia nr. 64/11.04.2000, Decizia nr. 24/29.01.2002, Decizia nr. 282/29.06.2004. Din acest punct de vedere, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu se poate subroga instanțelor de judecată pentru a face aprecieri în legătură cu aspecte ale petiției care decurg din modalitatea de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale, precum și consecințele juridice ce decurg dintr-o asemenea interpretare.

36. Colegiul director se raportează în analiza prezentei cauze la Constituția României, prevederile art.1 alin.4: „*Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor: legislativă, executivă și judecătorească în cadrul democrației constituționale*”; art. 125 alin. 1, alin. 2 și alin. 3 care statuează că înfăptuirea justiției se face potrivit legii, dispunând că justiția este unică și imparțială, egală pentru toți, iar judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.

37. Aceasta face ca în activitatea de judecată, judecătorii să nu poată fi supuși niciunei directive din partea puterii legislative sau executive. Este important de precizat în acest context și Decizia nr. 322/2001 (publicată în M.O. nr. 66/2002), prin care Curtea Constituțională a reținut că: „*În deplină concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (ratificată prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994) și alte tratate internaționale la care România este parte, Constituția României consacră în cap. VI, intitulat “Autoritatea judecătorească”, principiile organizării și înfăptuirii justiției în țara noastră. În conformitate cu aceste principii, în România justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege [art. 125 alin.(1)], compuse din judecători independenți care se supun numai legii [art.123 alin.(2)]... În scopul garantării independenței(...) prin Constituție a fost instituit, ca o a treia componentă a autorității judecătorești, Consiliul Superior al Magistraturii, compus în exclusivitate din magistrați (...), care are ca principală funcție asigurarea inamovibilității, a independenței și a imparțialității judecătorilor (...) prin puterea de decizie în ceea ce privește promovarea în funcție și transferarea judecătorilor, precum și prin rolul de consiliu de disciplină al judecătorilor.*”

38. Astfel, în raport de argumentele mai sus expuse, s-ar încălca în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea de către CNCD în atribuțiile legislativului, dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

39. Colegiul director al CNCD nu analizează modul de stabilire sui generis a unor drepturi în favoarea unor persoane sau categorii de persoane ori categorii profesionale în mod diferit față de alte persoane ori categorii, precum și nereglementarea de către legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unor persoane sau categorii de persoane. Examinarea soluțiilor legislative alese de legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

40. Având în vedere considerentele mai sus expuse, Colegiul director, urmează a admite excepția necompetenței materiale a CNCD constatând că solicitarea petentei, astfel cum a fost formulată, nu prezintă o situație ce intra în competența prevederilor OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, ci o problemă ce are în vedere aspecte ce țin de interpretarea și aplicarea OG 27/2022, competența în ceea ce privește interpretarea și aplicarea actelor normative fiind instanțele judecătorești ori a instituției Avocatului Poporului cum mai sus am enunțat.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Admite excepția necompetenței materiale a C.N.C.D. pentru aspecte ce țin de interpretarea și aplicarea legii, respectiv de dispunerea de măsuri pentru înlăturarea consecințelor faptei discriminatorii, aceste atribute revenind exclusiv instanțelor de judecată.
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

BABUȘ RADU – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN– Membru

Redactată și motivată: C.G.
Data redactării: 23.02.2024

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.